

УДК 339.727.3: 339.972

Запотічна Р. А.

Львівський національний університет імені Івана Франка

ВДОСКОНАЛЕННЯ ПОЛІТИКИ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ БАНКІВ

У статті розглянуто світовий досвід регулювання діяльності транснаціональних банків. Узагальнено передумови переорієнтації з політики лібералізації міжнародної банківської діяльності до політики посилення її регулювання. Розглянуто широкий спектр можливих заходів з попередження надмірної кредитної експансії транснаціональних банків та згладжування її негативних наслідків для економіки країн-реципієнтів; виокремлено їхні рівні; визначено конкретні заходи, вжиття яких має відбутись на кожному з цих рівнів; зазначено їхні переваги та недоліки, потенційні наслідки й обмеження у вирішенні, а також умови, за яких їх доцільно застосовувати. Запропоновано зміни та уточнення задля вдосконалення бази даних Банку міжнародних розрахунків. Наголошено на необхідності подальших розробок у сфері регулювання діяльності транснаціональних банків згідно з тенденціями розвитку світового господарства.

Ключові слова: транснаціональний банк, надмірне кредитне зростання, Банк міжнародних розрахунків, макроекономічна політика, глобальна координація.

Постановка проблеми. Уроки глобальної фінансово-економічної кризи створили підґрунтя для переосмислення певних ідей, пов'язаних із засобами регулювання транскордонного руху капіталу, а світова практика збагатилась новим досвідом. Світ виніс цінний урок з фінансово-економічної кризи 2008–2009 років. Зокрема, відбувся перехід від політики лібералізації міжнародної банківської діяльності до політики посилення регулювання діяльності транснаціональних банків (ТНБ) у світі як на національному, так і на глобальному рівнях. Численні публікації, присвячені дослідженню кредитної діяльності ТНБ, вказують на необхідність розроблення та вжиття певних заходів економічної політики задля мінімізації або усунення її можливих негативних наслідків для економіки країн-реципієнтів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням заходів економічної політики з регулювання діяльності ТНБ займаються як вітчизняні, так й іноземні науковці. Серед представників іноземної наукової думки вагоме місце посідають У. Александр, Ф. Аллен, А. Арійоші, Т. Баліно, І. Владкова-Голлар, Ч. Енох, К. Коттареллі, А. Тернер, а також фахівці Міжнародного валютного фонду, Світового Банку, Банку міжнародних розрахунків. Серед представників вітчизняної наукової думки слід назвати таких, як Я. Оглобля, О. Сиромятникова, Ю. Іванова, О. Петрик. Дефіцит у вітчизняній науковій думці системних напрацювань з дослідження заходів економічної політики з регулювання діяльності ТНБ в економіці України відображає актуальність теми дослідження.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Постійне нарощення кризових тенденцій у світовій економіці та необхідність пошуку оптимальної системи банківського регулювання й нагляду як на національному, так і на наднаціональному рівнях не дають змогу зупинитись на досягнутому та вимагають глибокого вивчення цієї проблематики й подальшого розроблення підходів до ефективного регулювання ТНБ у країнах світу, модернізації сучасної фінансової архітектури.

Мета статті полягає в науково-теоретичному аналізі заходів з попередження надмірної кредитної експансії ТНБ. Для досягнення поставленої мети слід вирішити такі завдання, як чітке виокремлення рівнів регулювання діяльності ТНБ, детальний розгляд широкого кола заходів з попередження надмірної кредитної експансії ТНБ, визначення їхніх переваг та недоліків, а також можливих наслідків та умов, за яких їх доцільно застосовувати.

Виклад основного матеріалу дослідження. На основі аналізу наукового доробку іноземних та вітчизняних науковців ми спробували узагальнити та систематизувати заходи економічної політики з регулювання надмірного кредитного зростання ТНБ. На нашу думку, регулювання кредитної діяльності ТНБ має відбуватись на 3 рівнях, а саме глобальному рівні, рівні країн базування, рівні країн-реципієнтів ТНБ (рис. 1). Іншими словами, дискусія щодо питання регулювання діяльності ТНБ вказує на необхідність поєднання «територіального» підходу (коли діяльність ТНБ регулюється на рівні країни-реципієнта) та «глобального» підходу (діяльність ТНБ регулюється на глобальному рівні та на рівні країни базування).

З огляду на масштабність та інтенсивність кредитування ТНБ важливо здійснити координацію з його регулювання на глобальному рівні, оскільки неадекватне регулювання в одній країні може мати серйозні наслідки для інших країн.

У доповіді Світового банку «Глобальне фінансування розвитку: роль ТНБ» зазначається, що високий рівень невизначеності та тривоги на світових фінансових ринках вимагає більшої координації міжнародної політики у сфері фінансового

регулювання, забезпечення ліквідності та макроекономічного управління. На глобальному рівні відсутність чіткого регулювання кредитування між країнами базування та країнами-реципієнтами й механізму антикризового управління є причиною занепокоєння [1, с. 11].

Важливу роль у регулюванні та моніторингу кредитної діяльності ТНБ на глобальному рівні відіграють міжнародні організації, зокрема, Міжнародний валютний фонд, Світовий Банк, Банк міжнародних розрахунків.

Особливу увагу слід звернути на аналіз діяльності Банку міжнародних розрахунків, який виконує низку функцій з моніторингу та дослідження діяльності ТНБ. Зокрема, він:

- здійснює широке коло банківських операцій задля сприяння центральним банкам в управлінні їх валютними резервами;
- слугує форумом (організатором) міжнародного грошово-кредитного та валютного співробітництва, в рамках якого періодично зустрічаються керівники центральних банків;
- виступає інформаційно-дослідним центром щодо грошово-кредитних та валютно-фінансових відносин;
- здійснює функції агенту та довіреної особи з виконання міжнародних фінансових угод [2].

Проведення ґрунтовних економічних досліджень та формулювання на їх основі рекомендацій неможливі без попереднього аналізу даних про обсяг кредитів, наданих ТНБ, їхньої форми, термінів погашення та реципієнтів. Істотними проблемами, які виникають під час дослідження кредитної діяльності ТНБ, є налагодження та модернізація збору та обліку статистичних даних. Удосконалення статистичної бази даних має першорядне значення для розроблення адекватної політики з регулювання діяльності ТНБ.

Статистика Банку міжнародних розрахунків є найбільш всеохоплюючою доступною базою даних для моніторингу діяльності ТНБ на зовнішніх ринках. Проте вона не позбавлена недоліків. Кризи, з якими зіштовхнулись країни, що розвиваються, у 1970-х роках і на початку 1980-х років, сприяли перегляду міжнародної банківської статистики Банку міжнародних розрахунків. Як і попередні

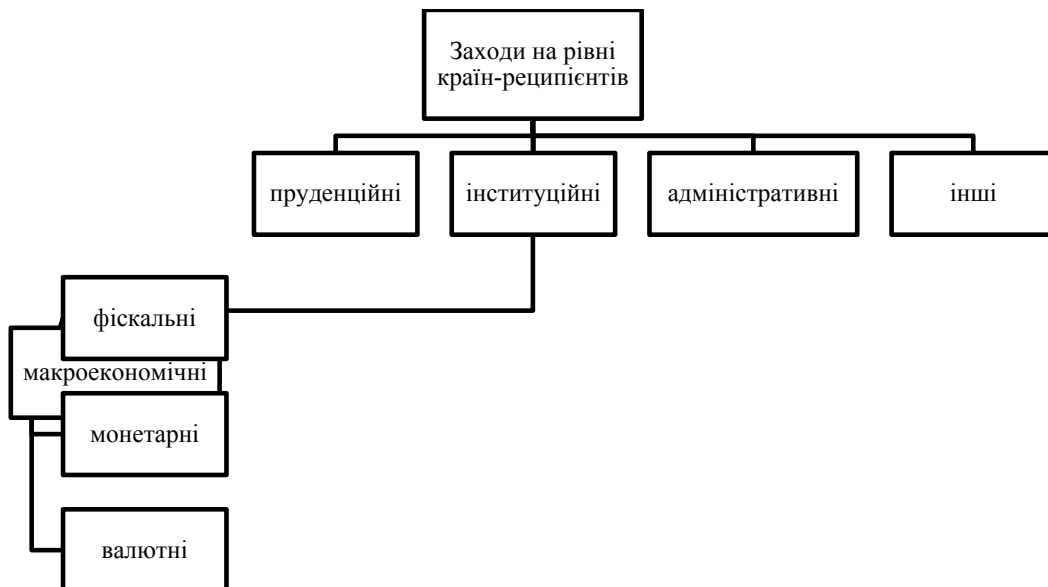

Рис. 1. Заходи з регулювання діяльності ТНБ на рівні країн-реципієнтів

Джерело: складено автором

фінансові кризи, криза 2008–2009 років підкреслила необхідність вдосконалення даних для аналізу фінансової стабільності, включаючи можливі вдосконалення міжнародної банківської статистики Банку міжнародних розрахунків [3].

Для вдосконалення бази даних Банку міжнародних розрахунків, на нашу думку, слід зробити деякі зміни та уточнення.

1) Подавати додаткову інформацію про валютну структуру та терміни погашення кредитів (така інформація доступна лише для невеликої кількості країн, частково ці дані доступні в Консолідованій банківській статистиці на основі безпосереднього позичальника, але не поділені за валютою).

2) Окремо подавати дані про кредити в іноземній валюті, надані ТНБ безпосередньо з материнського банку (прямі кредити), та кредити в іноземній валюті, надані місцевими підрозділами ТНБ у країні-реципієнті (непрямі кредити). З огляду на відсутність статистики про «чисті» прямі кредити в дослідженнях прямого кредитування ТНБ, що ґрунтуються на інформаційній базі Банку міжнародних розрахунків, дані про прямі кредити є дещо завищеними, що приводить до спотворення результатів досліджень кредитної діяльності ТНБ.

БМР створює можливості для роботи різноманітних комітетів (як постійних, так і спеціальних). Детальніше зупинимось на характеристиці Базельського комітету з питань банківського нагляду, принципах його роботи та ролі в регулюванні діяльності ТНБ. Базельський комітет з питань банківського нагляду не має офіційних наднаціональних повноважень. У процесі формування власних пропозицій та розроблення стандартів він робить ставку на зацікавленість самих держав у створенні надійної та ефективної системи банківського нагляду. Розроблення директив та рекомендацій здійснюється у співпраці з банками та органами регулювання всього світу, тому вони використовуються не тільки в державах-учасницях комітету. Щодо цього, то комітет найбільше відомий розробленням міжнародних стандартів достатності капіталу, основних принципів ефективного банківського нагляду та угоди з транскордонного банківського нагляду (Базель І, Базель ІІ) [4].

Світова фінансова криза 2008 року виявила слабкі місця чинної тоді угоди «Міжнародна конвенція вимірювання капіталу і стандартів капіталу: нові підходи» (Базель ІІ) щодо регулювання стабільності банків та банківських систем. У результаті Базельський комітет розробив і 12 вересня 2010 року затвердив нову редакцію угоди, а саме Базель ІІІ.

Запропоновані нові правила охоплюють пруденційні заходи, спрямовані на підвищення стійкості банківської системи загалом, шляхом подолання проциклічності банківської діяльності та обмеження ризиків, що виникають через взаємопов'язаність між фінансовими інститутами [5].

Щодо процесу впровадження нових положень Базель ІІІ в Україні, то тут це питання є досить невизначеним та неоднозначним, адже в Україні законодавча база ґрунтується на положеннях Базель І, а українські банки лише відносно нещодавно почали поступовий перехід на рекомендації Базеля ІІ. З цього випливає, що в Україні зараз відсутня так звана унітарність в регулюванні банківської системи, адже одна частина банків буде поступово переходити до рекомендацій Базеля ІІІ, а інша ще навіть не відповідає рекомендаціям попередньої редакції. З іншого боку, впровадження Базеля ІІІ як нової концепції банківського регулю-

вання в Україні є важливою невід'ємною частиною того європейського та світового інтеграційного процесу, який зараз здійснюється в Україні.

Слід зазначити, що саме рекомендації Базеля ІІІ стали причиною того, що деякі європейські банки поступово почали припиняти свою діяльність на так званих ризикових територіях для кредитування, а Україна є саме такою територією за версією міжнародних рейтингових агентств, адже вибір у них залишився не досить великим: або збільшувати капітал, або згорнути бізнес [6, с. 63].

Дослідження заходів економічної політики на рівні країн-реципієнтів, на нашу думку, необхідно розпочати з розгляду всього спектру можливих заходів та вказати на їхні переваги й недоліки, потенційні наслідки й обмеження у вирішенні проблеми надмірного кредитного зростання та умови, за яких їх доцільно застосовувати. Усі ці заходи ми систематизували на такі групи, як, зокрема, заходи макроекономічної політики (монетарні, фінансові та валютні); пруденційні, інституційні, адміністративні (заходи прямого впливу).

До групи макроекономічних ми віднесли 3 види заходів, такі як фінансові, монетарні та валютні. Рестрикційні фінансові заходи сприяють скороченню структурних деформацій, що зміщують економічні стимули. Вжиття фінансових заходів має деякі обмеження. Зокрема, обмеження державних витрат або розширення податкової бази може бути ускладнене в короткостроковій перспективі та не може бути доступне як швидкий захід для вирішення нагальних проблем. До того ж можливості для маневру обмежені, якщо фінансове становище вже ускладнене. Можливий також політичний опір з огляду на значні витрати від рестрикційної політики. Вжиття фінансових заходів є доцільним тоді, коли швидка кредитна експансія створює тиск перегріву, який може підірвати макроекономічну стабільність, особливо коли можливість використання інструментів грошово-кредитної політики обмежена або відсутня.

Метою вжиття монетарних заходів є зниження ліквідності в банківській системі задля стримування стимулюючого впливу кредитної експансії або протидії йому. Зокрема, рестрикційна грошово-кредитна політика (підвищення рівня відсоткових ставок) допомагає уповільнити попит на кредити та може допомогти знизити вплив кредитної експансії на інфляцію й рахунок поточних операцій. Вжиття заходів монетарної політики відбувається для того, щоби зменшити тиск перегріву, який може підірвати зовнішню макроекономічну стабільність, а також тоді, коли основний монетарний режим не обмежує використання фінансових інструментів. Вжиття монетарних заходів можуть бути ефективними за умови відносно закритого рахунку операцій з капіталом, коли механізм монетарної трансмісії працює належним чином, а також за наявності сприятливої фінансової ситуації. Проте ці заходи мають певні обмеження: залежно від типу валютного режиму (наприклад, за умови функціонування режиму валютної ради) можуть існувати стимули для створення відкритої позиції в іноземній валюті, що сприяють кредитному зростанню.

Низка наукових досліджень таких вчених, як Д. Фокареллі, А. Позоло, А. Дервізу, Дж. Подпієра, М. Міку, вказали на те, що саме валютний курс та валютний режим здебільшого здійснюють визначальний вплив на обсяг прямих кредитів, які країна може одержати від ТНБ. Теоретично зростання гнучкості валютного курсу може допомогти обмежити притоки прямого кредитування,

які заохочувались відносно передбачуваністю валютного курсу. Варто вказати на певні ризики, пов'язані з підвищенням гнучкості валютного режиму. Зокрема, вони пов'язані з волатильністю валютного курсу, а в надто малій країні можуть мати небажаний вплив на конкурентоспроможність та приватний сектор [7].

Основну роль у здійсненні валютної політики в Україні виконує Національний банк (НБУ). Здійснюючи валютну політику, НБУ встановлює курс гривні до інших валют, регулює валютно-кредитний ринок тощо. Створивши свого часу передумови для доларизації вітчизняної економіки, регулятор дав поштовх розвитку валютного кредитування, що негативно вплинуло на стан кредитного середовища держави, її кредитоспроможність, платіжний баланс та стан зовнішньої заборгованості. В період посткризового відновлення в Україні важливо забезпечити правове середовище й економічні передумови активізації кредитної діяльності банків у національній валюті [8, с. 35].

Пруденційні заходи доцільно застосовувати тоді, коли банки запозичують у значних обсягах з-за кордону кошти для фінансування швидкої кредитної експансії; коли кредити, деноміновані в іноземній валюті, складають значну частину загального обсягу кредитів. Результати дослідження таких вчених, як К. Хабермаєр, А. Кокініна та Ч. Беб, вказують на те, що цільові пруденційні заходи є досить дієвим засобом зменшення приросту банківських кредитів. Пруденційне регулювання в Бразилії, Південній Кореї, Перу та Румунії дало можливість подовжити строковість зовнішніх запозичень у цих країнах, що допомогло зменшити розриви за строками в банківському секторі. Регулятивні інструменти, введені у 2009–2010 роках у Південній Кореї, загальмували зовнішні запозичення банків, однак не змогли стримати приплив іноземного капіталу загалом. В Уругваї завдяки вжиттю заходів пруденційного регулювання вдалося змінити структуру зовнішніх запозичень на користь портфельних та прямих інвестицій, що зменшило вразливість фінансового сектору [9].

Адміністративні заходи (заходи прямого впливу) застосовувались у країнах Західної Європи наприкінці 1980-х років, деяких африканських та азійських країнах протягом 1990-х років та в перехідних економіках; у Греції напередодні прийняття євро (1999 рік) та Хорватії (2003 рік). Можуть бути ефективним інструментом в процесі переходу до непрямих інструментів; коли механізм передачі є невизначеним; якщо ризик обходу є невеликим. Вжиття цих заходів слід організувати тільки в крайньому разі, якщо всі інші інструменти зазнали невдачі, а також існують значні макроекономічні та пруденційні ризики. Важливо звернути увагу на те, що можливості для застосування адміністративних інструментів для регулювання кредитної експансії в Україні обмежені з огляду на високий рівень зобов'язань щодо лібералізації ринку фінансових послуг, що взяла на себе Україна під час вступу до СОТ [10, с. 25].

До групи інших заходів ми віднесли підвищення кредитної культури, що покращує ринкову дисципліну; консультативні зустрічі з керівництвом банків, щоб переконаати їх зменшити обсяги кредитів; кампанії з інформування громадськості про ризики; заяви для преси. Вони є ефективними заходами, якщо фінансова система є відносно невеликою, її легко контролювати, а влада має альтернативні інструменти для реагування, якщо проблема не вирішиться, а також коли існують

хороші ділові стосунки між банками та наглядовими органами. Ці заходи не мають обмежень, їх вжиття є доцільним за будь-яких умов [9].

Заходи на рівні країн-реципієнтів можуть виявитись недостатніми для вирішення повного набору глобальних ризиків. Національна політика, яка зменшує внутрішні ризики, іноді опосередковано збільшує ризики в інших країнах та банківських системах [11, с. 132].

У зовнішньополітичному контексті варто домогатись підтримки зусиль щодо врегулювання заборгованості урядами, під юрисдикцією яких перебувають ТНБ. Така підтримка та взаєморозуміння є досить реальними з огляду на той факт, що уряди країн базування ТНБ зацікавлені у збереженні стабільного фінансового стану своїх банків. Суттєва частина ресурсів материнських банків, яку вони спрямовують своїм дочірнім структурам, у загальному обсязі іноземного кредитування полегшує завдання врегулювання зовнішньоторгових зобов'язань вітчизняних позичальників [12].

Дослідження впливу регулювання діяльності ТНБ на рівні країн базування на обсяг кредитів, одержаних країнами-реципієнтами, здійснили С. Онджена, А. Попов та Г. Уделл. Ключові висновки їхнього дослідження є такими. Регулювання в країні базування, яке не завдає шкоди конкуренції, а також регулювання в країні базування, пов'язане з більш високими обмеженнями на банківську діяльність, сприяє зниженню обсягів кредитування ТНБ на зовнішніх ринках. Їхні результати також вказують на те, що регулювання на рівні країни базування, яке обмежує певні види їхньої діяльності або знижує їхню статутну вартість, сприяє зниженню стандартів їхнього кредитування за кордоном, а банки спрямовують свої кредити до менш прозорих позичальників [13]. Такі висновки можуть бути одним з пояснень стратегії «збирання вершків» ТНБ. Загалом результати дослідження вказаних авторів свідчать про те, що регулювання діяльності ТНБ у країні базування має значний вплив на їхню діяльність на зовнішніх ринках.

Висновки. Підсумовуючи викладений матеріал щодо основ регулювання діяльності ТНБ у розрізі останньої світової фінансової кризи, можемо зробити низку висновків та узагальнень.

Наслідки світової фінансово-економічної кризи зумовили необхідність модернізації системи регулювання потоків кредитування ТНБ. Адекватна система регулювання руху кредитів зменшуватиме амплітуду переливань іноземних капіталів, що здійснить позитивний макроекономічний вплив на країни-реципієнти. У цьому контексті управління швидкими темпами зростання кредитів стало важливим викликом для багатьох країн світу, зокрема України, оскільки вжиття безлічі доступних заходів обмежене через специфічні особливості цих країн. Для адекватного реагування на ідентифіковані джерела ризиків заходи з управління потоками кредитів повинні мати антициклічну спрямованість, регулярно переглядатись органами влади центрального та регіонального рівнів. Отже, необхідним під час вибору конкретних заходів є врахування національних умов країни-реципієнта. Країни з дефіцитом фінансування й неефективним економічним та інституційним середовищем повинні вирішити питання відкриття своїх ринків для кредитної експансії ТНБ, зваживши всі позитивні та негативні аспекти, зумовлені їхньою діяльністю. Питання, однак, полягає не в перегляді відкритості фінансових ринків та в тому, як слід боротися з кредитною експансією, а в тому, які важелі впливу

застосовувати для подолання диспропорцій та усунення суперечностей у діяльності ТНБ в умовах трансформації глобалізаційних процесів.

Проте заходи на рівні країн-реципієнтів можуть виявитись недостатніми для вирішення повного набору глобальних ризиків. Національна політика, яка зменшує внутрішні ризики, іноді опосередковано збільшує ризики в інших країнах та банківських системах. У зв'язку з вищезазначеним важливо зробити світову фінансову систему більш безпечною для прямого кредитування. Тільки за

умови достатнього здійснення міжнародного співробітництва щодо регулювання діяльності ТНБ та нагляду за нею всі переваги банківської глобалізації можуть реалізуватись без будь-якого підвищеного ризику для фінансової стабільності. Прциклічність кредитних потоків в принципі може бути усунена шляхом скоординованого глобального регулювання та глобальною координацією грошово-кредитної політики. Однак на практиці таку координацію не просто спроектувати та реалізувати навіть за умови перетинання або збігу інтересів країн.

Список використаних джерел:

1. The International Bank for Reconstruction and Development. Global Development Finance The Role of International Banking. 2008. 173 p.
2. Колодізев О., Колесніченко В. Гроші і кредит : підручник. Київ : Знання, 2010. 615 с.
3. Committee on the Global Financial System. Improving the BIS international banking statistics. CGFS Papers. 2012. № 47. 31 p.
4. Хоружий Д. Сучасні тенденції впровадження положень Базеля III. *Вісник Національного банку України*. 2015. С. 60–65.
5. Ghosh N., Sugawara N., Zalduendo J. Banking Flows and Financial Crisis Financial. Interconnectedness and Basel III Effects. *Policy Research Working Paper*. 2011. № 5769. 28 p.
6. Бауман О. Необхідність впровадження вимог Базеля III в Україні та їхній вплив на фінансову систему. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2015. Т. 1. № 18. С. 58–63.
7. Hilbers P.I., Otker-Robe I., Pazarbasioglu C., Johnsen G. Assessing and Managing Rapid Credit Growth and the Role of Supervisory and Prudential Policies. *IMF Working Paper*. 2005. WP/05/151. 59 p.
8. Прийдун Л. Оптимізація регулятивного впливу Національного банку України на банківські кредитні операції. *Економічний часопис XXI*. 2013. № 5–6 (2). С. 34–37.
9. Habermeier K., Kokenyne A., Baba C. The Effectiveness of Capital Controls and Prudential Policies in Managing Large Inflows. *IMF Staff Discussion Note*. 2011. SDN/11/14. 35 p.
10. Богдан Т. Трансформація національної системи контролю руху капіталів в умовах реформування міжнародної фінансової архітектури. *Фінанси України*. 2013. № 7. С. 18–32.
11. Hills R., Hoggarth G. Cross-border bank credit and global financial stability. *Journal Bank of England Quarterly Bulletin*. 2013. Vol. 53. Iss. 2. P. 126–136.
12. Вахненко Т. Політика державних запозичень та управління корпоративними боргами в умовах фінансової кризи. *Економіст*. 2009. № 3. С. 48–51.
13. Ongena S., Popov A., Udell G. When the cat's away the mice will play: does regulation at home affect bank risk-taking abroad? *Journal of Financial Economics*. 2013. № 108 (3). P. 727–750.

Запотична Р. А.

Львовский национальный университет имени Ивана Франка

УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ПОЛИТИКИ РЕГУЛИРОВАНИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ТРАНСНАЦИОНАЛЬНЫХ БАНКОВ

Резюме

В статье рассмотрен мировой опыт регулирования деятельности транснациональных банков. Обобщены предпосылки переориентации с политики либерализации международной банковской деятельности к политике усиления ее регулирования. Рассмотрен широкий спектр возможных мер по предупреждению чрезмерной кредитной экспансии транснациональных банков и сглаживания ее негативных последствий для экономики стран-реципиентов; выделены их уровни; определены конкретные меры, принятие которых должно произойти на каждом из этих уровней; указаны их преимущества и недостатки, потенциальные последствия и ограничения в решении, а также условия, при которых их целесообразно применять. Предложены изменения и уточнения в целях усовершенствования базы данных Банка международных расчетов. Сделан акцент на необходимости дальнейших разработок в сфере регулирования деятельности транснациональных банков согласно с тенденциями развития мирового хозяйства.

Ключевые слова: транснациональный банк, чрезмерный кредитный рост, Банк международных расчетов, макроэкономическая политика, глобальная координация.

Zapotichna R. A.

L'viv Ivan Franko National University

IMPROVING OF POLICY ON MULTINATIONAL BANKS' ACTIVITIES REGULATION

Summary

The article deals with world experience in regulating multinational banks' activities. The preconditions for reorientation from the policy of liberalization of multinational banking activity to the policy of strengthening its regulation are generalized. A wide range of possible measures of preventing excessive lending expansion of multinational banks and mitigation its negative consequences for the economy of the host countries are considered; their levels, advantages and disadvantages, the potential consequences and limitations are identified. Changes and clarifications are proposed in order to improve the database of the Bank for International Settlements. The necessity for further developments in the regulation of the activities of multinational banks in line with the development trends of the world economy was emphasized.

Key words: multinational bank, excessive lending, Bank for International Settlements, macroeconomic policy, global coordination.